

EMISSIE INVENTARIS 2017

VOLGENS ISO 14064-1

Auteur:

Conclusion Implementation
Anu Sewgobind
In samenwerking met
Gelske Bosma

Utrecht: 26 juli 2018

Betreft: Emissie Inventaris 2017

Versie: 1.0

Verantwoording

Titel	Emissie Inventaris 2017 Conclusion B.V.
Datum	Augustus 2018
Versie	1.00
Auteur	 Anu Sewgobind Conclusion Implementation
Validatie	 Merel Kuiper Coördinator Kwaliteit en MVO
Geaccordeerd	 Robert Derksen Financieel Directeur

Colofon

Conclusion B.V.
Postbus 85030
3508 AA UTRECHT
NEDERLAND

Herculesplein 80
3584 AA UTRECHT
NEDERLAND

T +31 (0)30 219 38 00

F +31 (0)30 219 38 01

E conclusion.cares@conclusion.nl

W www.conclusion.nl

KVK UTRECHT 16059253

Verantwoording	1
1. Inleiding	3
2. Uitgangspunten	4
2.1 Organisatie	4
2.2 Doelstellingen reductie	4
2.2.1 Reductiedoelstellingen 2017	4
2.3 Rapportageperiode en emissie basisjaar	5
3. Methode	5
3.1 Organisatiegrenzen	5
3.2 Bedrijfsonderdelen	6
3.3 Operationele grenzen	6
3.4 Rekeninstrument CO2 Footprint tool	8
4. Resultaten	8
4.1 CO ₂ emissies scope 1 en 2 in 2017	8
4.2 CO ₂ emissies 2017 versus 2016	10
4.3 Ontwikkeling CO ₂ emissies per bedrijfs onderdeel	12
4.4 Onzekerheid in de resultaten	14
5. Conclusie en aanbevelingen	14
5.1 Conclusie	14
5.2 Aanbevelingen/aanpak	15
Bijlage 1: Rapportage volgens ISO 14064-1	16
Bijlage 2: Organogram Conclusion 2017	17
Bijlage 3: Overzicht werkmaatschappijen 2017 (peildatum 31-12-2017)	18
Bijlage 4: Conversiefactoren	19
Bijlage 5: Berekeningen van de emissies scope 1 en 2	20
Bijlage 6: Onderbouwing onzekerheidsmarge	28
Bijlage 7: Verificatie	30

1. Inleiding

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, de zorg voor de natuur, onze directe omgeving en het nemen van onze verantwoordelijkheid in deze, is iets wat al jaren in de genen van Conclusion zit. Conclusion Cares noemen we dat. We willen bijdragen aan de wereld van nu en later. Conclusion heeft haar uitgangspunten en overtuigingen vastgelegd in haar milieu en energiebeleid, waarin tevens doelstellingen op het gebied van CO₂ reductie en milieu zijn opgenomen.

De concerndirectie van Conclusion heeft een inventarisatie laten uitvoeren naar het effect dat de dienstverlening van Conclusion heeft op het milieu en de maatregelen die genomen kunnen worden om de nadelige effecten te beperken. Op basis van deze analyse is een milieu- en energiemanagementsysteem ingericht wat is gecertificeerd conform de ISO14001 en de CO₂ Prestatieladder normen. Tevens maakt Conclusion haar duurzaamheidsprestaties zichtbaar in het Ecovadis Sustainability Platform en het FIRA Rating System.

Onderdeel van het milieu- en energiemanagementsysteem is het opstellen van een jaarlijkse Emissie Inventaris, ofwel CO₂ Footprint. Deze Emissie Inventaris betreft een inventarisatie en een analyse van de meest significante in een jaar en de mogelijkheden tot reductie hierin. Het document wat voor u ligt, betreft de Emissie Inventaris over kalenderjaar 2017 en is opgesteld conform de ISO 14064-1 (paragraaf 7.3.1). De Emissie Inventaris betreft de verantwoording van onderdeel 3.A.1 uit de CO₂ Prestatieladder-norm, te weten: *“het bedrijf beschikt over een uitgewerkte emissie-inventaris voor zijn scope 1 en 2 CO₂ emissies conform ISO 14064-1”*.

De Emissie Inventaris is opgesteld door Conclusion Implementation. De interne validatie vindt plaats door Merel Kuiper. Tevens wordt de Emissie Inventaris aangeboden ter verificatie aan een daartoe bevoegde, externe partij. Na verificatie wordt de Emissie Inventaris in- en extern gepubliceerd en is deze terug te vinden op o.a. www.conclusion.nl en Insite (intern sharepoint omgeving van Conclusion).

2. Uitgangspunten

2.1 Organisatie

Conclusion is tot op heden en was in 2017 dé multidisciplinaire zakelijke dienstverlener op het gebied van IT- en transformatievraagstukken. Onze aanpak is erop gericht om de veranderende business modellen van onze opdrachtgevers te faciliteren en te versterken door de inzet van (nieuwe) technologie op het vlak van Business-, Application-, Data & Integration- en Infrastructure Services.

Wij werken voor opdrachtgevers aan hun toekomst. Een toekomst waarin ze nieuwe markten veroveren, nieuwe verdienmodellen lanceren, innoveren en hun klanten aan zich binden.

Conclusion maakte én maakt haar inspanningen om CO₂ te reduceren concreet aantoonbaar en gaat de verplichting aan om te streven naar continue verbetering van haar milieuprestatie. Hiertoe is de zorg voor het milieu integraal onderdeel van de bedrijfsvoering en de bedrijfsstrategie. De wet- en regelgeving op milieugebied vinden we vanzelfsprekend een minimum waar aan voldaan moet worden. Daarnaast streeft Conclusion ernaar om het milieu zo min mogelijk te belasten. Conclusion heeft een milieu en energiebeleid, met een specifiek milieucomponent en – doelstellingen, wat is terug te vinden op www.conclusion.nl.

Van haar medewerkers verwacht Conclusion een actieve bijdrage met betrekking tot milieuzorg. Conclusion faciliteert van haar kant dat haar medewerkers milieubewust hun werkzaamheden kunnen uitvoeren. Conclusion heeft in haar milieu en energiebeleid specifiek haar CO₂ reductieambitie opgenomen en een Energiemanagement Actieplan opgesteld (conform ISO 50001) om de realisatie van deze doelen mogelijk te maken. Jaarlijks rapporteert Conclusion inzake haar CO₂ emissie conform de ISO14064-1:2006 norm.

De Tenderdesk van Conclusion is verantwoordelijk voor de opzet en het onderhouden van het milieumanagementsysteem en het opstellen van aanverwante rapportages, documenten en plannen, de coördinatie van de realisatie van de reductiedoelstellingen en de communicatie hierover. Het operationele beheer van het milieumanagementsysteem zal vanaf 1/10/2018 uitgevoerd worden door Conclusion Implementation. Eindverantwoordelijk voor het gehele milieumanagementsysteem is Engbert Verkoren (CEO/Algemeen directeur).

2.2 Doelstellingen reductie

Conclusion streeft naar continue verbetering van haar energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂ emissie in haar bedrijfsvoering. Vanaf 2016 bestaat Conclusion uit werkmaatschappijen die opereren in het IT en transformatiedomein. Omdat het domein waarin Conclusion opereert is veranderd is het logisch om een nieuwe nulmeting uit te voeren. De Emissie Inventaris over kalenderjaar 2016 zal dienen als nulmeting voor het “nieuwe” Conclusion. Deze nieuwe nulmeting zorgt ervoor dat in de toekomst er kloppende trendanalyses worden gemaakt en dat we appels met appels vergelijken.

Om reductiedoelstellingen voor het kalenderjaar 2017 op te stellen hebben we teruggekeken naar resultaten van het “oude” Conclusion (zie Reductiedoelstellingsplan 2017). Op basis van voorgaande resultaten heeft Conclusion zichzelf ten doel gesteld om in 2017 ten opzichte van 2016 de in tabel 1 vermelde CO₂ reductie te realiseren.

2.2.1 Reductiedoelstellingen 2017

Conclusion stelt een reductiedoelstelling van drie jaar vast (2016 tot 2019) voor de reductiedoelstellingen. Deze termijnen sluit aan bij de certificeringscyclus van ons milieumanagementsysteem en zijn de doelstellingen goed beheersbaar en kan er tijdig worden bijgestuurd mocht dit nodig zijn.

Tabel 1: CO₂ reductiedoelstellingen 2017-2019

Reductiedoelstellingen Scope 1	Reductiedoelstellingen Scope 2	Reductiedoelstelling Scope 1 & 2	Alternatieve brandstoffen
<i>Doelstelling : 6,4% CO₂ reductie in 2019 ten opzichte van 2016, gerelateerd aan het aantal fte's.</i>	<i>Doelstelling: 1% CO₂ reductie in 2019 ten opzichte van 2016, gerelateerd aan het aantal fte's.</i>	<i>Doelstelling: 5,7% CO₂ reductie in 2019 ten opzichte van 2016, gerelateerd aan het aantal fte's.</i>	<i>In 2017 groeit het aandeel Kwh t.o.v. het totale brandstofverbruik van het holding wagenpark met 50% t.o.v. 2016.</i>

De reductiedoelstellingen voor 2017 zien er als volgt uit:

Tabel 2: CO₂ reductiedoelstellingen 2017

Reductiedoelstellingen Scope 1	Reductiedoelstellingen Scope 2	Reductiedoelstelling Scope 1 & 2	Alternatieve brandstoffen
<i>Doelstelling: 2,1% CO₂ reductie in 2017 ten opzichte van 2016, gerelateerd aan het aantal fte's.</i>	<i>Doelstelling: 0,3% CO₂ reductie in 2017 ten opzichte van 2016, gerelateerd aan het aantal fte's.</i>	<i>Doelstelling: 1,9% CO₂ reductie in 2017 ten opzichte van 2016, gerelateerd aan het aantal fte's.</i>	<i>In 2017 groeit het aandeel Kwh t.o.v. het totale brandstofverbruik van het holding wagenpark met 50% t.o.v. 2016.</i>

2.3 Rapportageperiode en emissie basisjaar

De Emissie Inventaris van Conclusion wordt jaarlijks opgesteld over een volledig kalenderjaar, het basis- en referentiejaar betreft 2016. Dit rapport betreft de zevende Emissie Inventaris van Conclusion en omvat gegevens over kalenderjaar 2017.

Wijzigingen 2017

- Vanaf 28 november 2017 vervalt de locatie Amsterdam Kraanspoor.
- Vanaf 1 november 2017 komt Amsterdam Zuidpark erbij.
- Vanaf 1 januari 2017 is ook de locatie Houten erbij gekomen wegens fusie van XForce met CRI. CRI heeft eigen wagenpark meegenomen.

3. Methode

Deze Emissie Inventaris is gebaseerd op de methodiek van de CO₂ Prestatieladder (versie 3.0. juni 2015). De Prestatieladder borduurt voort op het Greenhouse Gas Protocol (GHG Protocol)¹, dat een internationaal erkende stapsgewijze aanpak beschrijft om een CO₂ footprint te berekenen. Het rapport is opgesteld conform de ISO 14064-1:2006.

3.1 Organisatiegrenzen

Conclusion BV heeft zich, inclusief alle onderliggende BV's, in april 2012 gecertificeerd conform de SKAO Prestatieladder. Conclusion heeft haar organisatiegrenzen ten behoeve van de Emissie Inventaris afgebakend, conform de Greenhouse Gas-protocol methode. Bij het bepalen van de organisatiegrenzen zijn alle activiteiten waarover Conclusion (KvK nummer 16059253) de regie voert (criterium: meerderheidsbelang) meegenomen in de inventarisatie. Conclusion is als bedrijf voortdurend in beweging. Jaarlijks wordt dan ook (in januari/februari), als eerste in het proces op te komen tot een Energie Beoordeling, vastgesteld welke werkmaatschappijen binnen de genoemde afbakening vallen in de periode waarover de rapportages plaatsvinden.

¹ Informatie over het Greenhouse gas Protocol is te vinden op www.ghgprotocol.org

3.2 Bedrijfsonderdelen

Ten behoeve van de onderliggende Energie Beoordeling is Conclusion onderverdeeld in 'bedrijfsonderdelen'. De bedrijfsonderdelen zijn opgedeeld in sub bedrijfsonderdelen en bij zakelijke vliegtuigkilometers ook in sub-sub bedrijfsonderdelen. Tabel 3 geeft de gehanteerde indeling weer.

Tabel 3: Indeling Conclusion 2017

Bedrijfsonderdeel	Subbedrijfsonderdeel	Subsubbedrijfsonderdeel	
Kantoren	Amsterdam Kraanspoor		
	Amsterdam Zuidpark		
	Capelle a/d IJssel		
	Heerlen		
	Houten		
	Nieuwegein		
	Nijmegen		
	Utrecht hoofdkantoor		
Mobiliteit	Leasevoertuigen		
	Gedeclareerde, zakelijke kilometers met privéauto's		
	Zakelijke vliegtuigkilometers	Minder dan 700 km	
		Tussen 700 en 2500 km	
Meer dan 2500 km			

3.3 Operationele grenzen

Conclusion bakent haar scope af conform de scope-indeling van de CO₂ Prestatieladder (versie 3.0), gebaseerd op de scope-indeling van het Greenhouse Gas Protocol (GHG Protocol). Voor Conclusion zijn de scopes als volgt ingevuld:

Scope 1 (directe emissiebronnen)

Voor het bepalen van de CO₂ emissie brengt Conclusion haar verbruik van deze fossiele brandstoffen in kaart. De CO₂ emissie die ontstaat door gebruik van directe fossiele energie wordt scope 1 emissie genoemd. Ook de emissie van overige broeikasgassen (SF₆, CH₄, N₂O, HFCs en PFCs) wordt tot scope 1 emissies gerekend. Met name de HFCs, die vrijkomen bij lekkage van koudemiddelen in koel-/vriesapparatuur en airconditioning, hebben een broeikasgaseffect dat afhankelijk van de chemische samenstelling honderden malen hoger kan liggen dan dat van CO₂. In de CO₂ Prestatieladder 3.0, is het rapporteren van koudemiddelen niet verplicht. Het broeikasgaseffect door lekkage van koudemiddelen bij Conclusion is niet meegenomen in de berekening.

- Aardgasverbruik voor verwarming kantoren.
- Brandstofgebruik leasevoertuigen (diesel, benzine en LPG). Ook het brandstofverbruik van de privé kilometers met de leaseauto's is meegerekend tot scope 1 emissie.
- Brandstofgebruik ten behoeve van aggregaten (diesel).

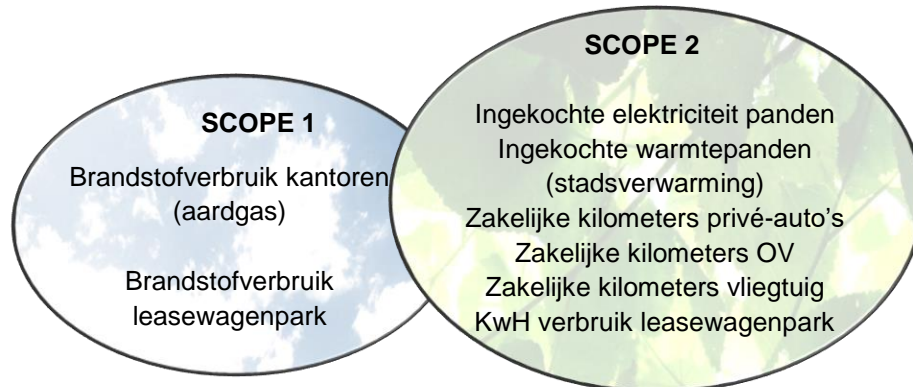
Scope 2 (indirecte emissiebronnen)

Naast directe emissie van broeikasgassen (scope 1) wordt in de CO₂ Emissie Inventaris ook indirecte CO₂ emissie ten gevolge van het elektriciteitsgebruik meegenomen. In de CO₂-Prestatieladder 3.0 worden ook 'zakelijke kilometers met privé auto's' en 'zakelijke vliegtuigkilometers' tot scope 2 gerekend, in tegenstelling tot het GHG Protocol, die deze onderdelen aan scope 3 toeschrijft. Brandstofverbruik ten behoeve van zakelijke kilometers met het openbaar vervoer wordt over kalenderjaar 2017 niet meegenomen in de CO₂ Emissie Inventaris; deze emissiestroom is na onderzoek niet significant gebleken.

- Elektriciteitsgebruik kantoren (ingekochte elektriciteit).
- Warmtevraag kantoren (ingekochte stadswarmte).

- Brandstofgebruik ten behoeve van gedeclareerde, zakelijke kilometers privé auto's.
- Brandstofgebruik ten behoeve van zakelijke vliegtuigkilometers.
- Kwh gebruik leasevoertuigen.

Figuur 1: Visual emissies in scope voor Conclusion

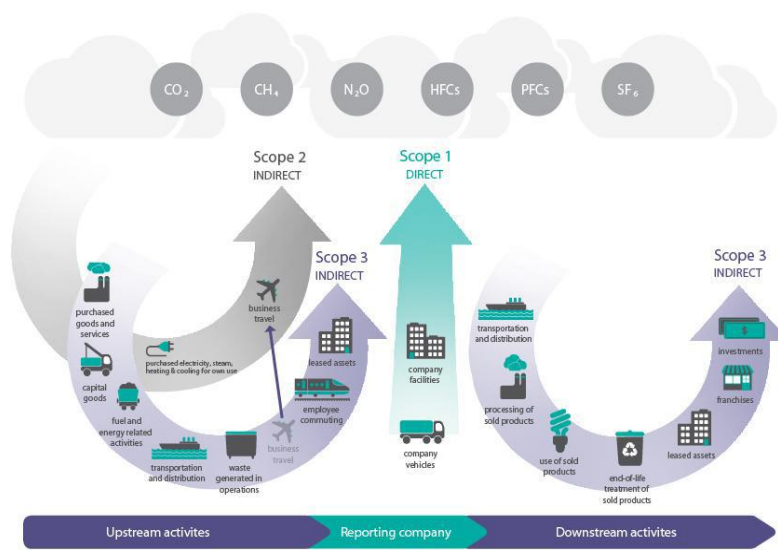

Scope 3

Tenslotte komt er bij een organisatie indirecte CO₂ emissie vrij als gevolg van de activiteiten van het bedrijf die voortkomen uit bronnen die geen eigendom van het bedrijf zijn, noch beheerd worden door Conclusion. De organisatie heeft geen directe invloed op de emissies die hierbij vrijkomen, dit noemen we scope 3 emissies. Conclusion rapporteert niet over haar scope 3 emissies.

De CO₂-Prestatieladder schrijft net als het GHG Protocol voor (eis 3.A.1.) dat met uitzondering van de koelvloeistoffen alle scope 1 en 2 emissies dienen te zijn opgenomen in een CO₂ Footprint. Scope 3 emissies hoeven niet verplicht gerapporteerd te worden, maar kunnen optioneel worden meegenomen in de footprint. De CO₂ Footprint van Conclusion heeft betrekking op emissies in scope 1 en 2. Emissies die in scope 3 vallen, komen niet terug in deze Emissie Inventaris.

Figuur 2: Scope 1,2 en 3 afbakening CO₂ – emissies (GHG protocol)

Verwijderingsfactoren

Verbranding van biomassa vond binnen scope 1 en 2 niet plaats bij Conclusion in 2017. Daarnaast heeft Conclusion zelf geen groene energie opgewekt. Verwijderingsfactoren die de hoeveelheid voorkomen CO₂ emissie per energie-eenheid door eigen duurzame energieproductie weergeven zijn daarom niet van toepassing. Wel wordt bij de het pand in Nieuwegein een deel van de elektriciteit zelf

opgewekt via zonnepanelen. Door deze eigen opwekking wordt de inkoop van grijze stroom vermindert, hetgeen terug te vinden is op de energierekening.

3.4 Rekeninstrument CO2 Footprint tool

De emissie van de verschillende sub bedrijfsonderdelen van Conclusion is bepaald met behulp van de CO₂ Footprint methodiek en het uitvoeren van de Energie Beoordeling.

Per (sub)bedrijfsonderdeel zijn de CO₂ emissies van Conclusion op twee niveaus bepaald:

- 1) Invoer van energie gebruiksgegevens.
- 2) Invoer van activiteitendata.

Ad 1: Invoer van energie gebruiksgegevens

In veel gevallen zijn gegevens over het energiegebruik van (sub)bedrijfsonderdelen van Conclusion bekend. Deze energie gebruiksgegevens worden in de CO₂ Footprint methodiek ingevoerd, waarna automatisch met de juiste emissiefactoren de bijbehorende CO₂ emissie wordt berekend. Hierbij hanteren we de volgende formule:

$$\text{CO}_2 \text{ emissie} = (\text{energiegebruik}) \times (\text{emissiefactor})$$

Emissiefactoren

Voor de inventarisatie van de CO₂ emissie van Conclusion over het jaar 2017 zijn de emissiefactoren van www.co2emissiefactoren.nl gehanteerd. Dit is de bron die voorgeschreven wordt in het CO₂ Prestatieladder Handboek (versie 3.0). De rekenmethode is door het publiceren van Handboek 3.0 niet veranderd, maar in sommige gevallen is de emissiefactor gewijzigd. De gebruikte emissiefactoren zijn in detail opgenomen in bijlage 4.

Ad 2: Invoer van activiteitendata.

In een aantal gevallen zijn exacte energiegebruiksgegevens van een (sub)bedrijfsonderdeel niet bekend. In dat geval wordt het verbruik van deze (sub)bedrijfsonderdelen geschat. De schattingen zijn gebaseerd op het niveau van de '(sub)bedrijfsonderdeel gerelateerde activiteiten' (bijv. aantal m² vloeroppervlak). We hanteren hierbij de volgende formule:

$$\text{CO}_2 \text{ emissie} = (\text{activiteit van het bedrijfsonderdeel}) \times (\text{energie-indicator}) \times (\text{emissiefactor})$$

Bijlage 4 omvat een overzicht welke indicatoren en emissiefactoren zijn gebruikt per (sub)bedrijfsonderdeel.

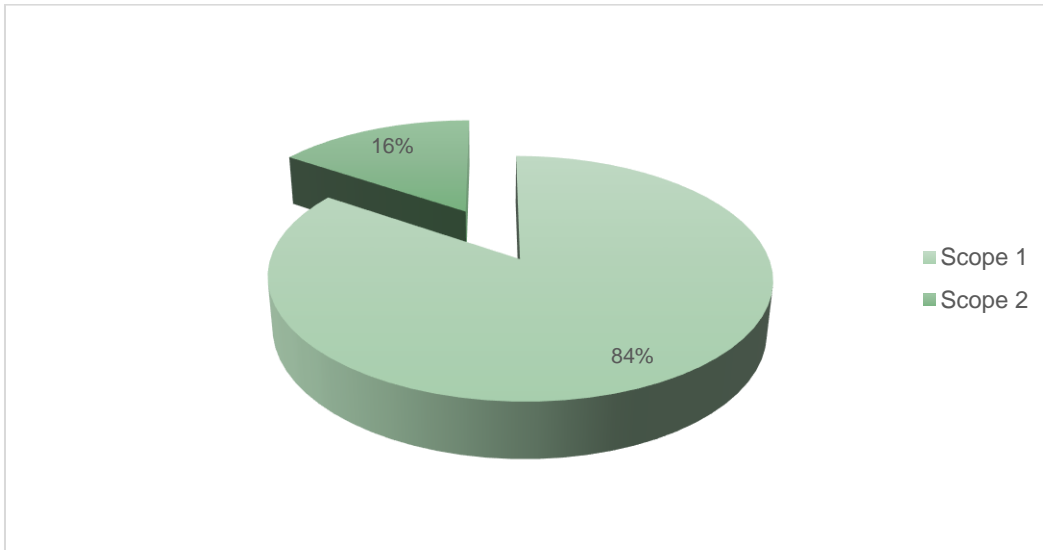
4. Resultaten

Conclusion heeft in 2017 in scope 1 en 2 in totaal 6110,90 ton CO₂ geëmitteerd, berekent conform de emissiefactoren van Handboek 3.0. In paragraaf 4.1 worden de resultaten in meer detail besproken. Bijlage 5 geeft weer welke factoren zijn gebruikt voor de berekeningen en hoe de resultaten tot stand zijn gekomen. In Bijlage 6 wordt de onzekerheidsmarge in de resultaten toegelicht.

4.1 CO₂ emissies scope 1 en 2 in 2017

Conclusion heeft in 2017 in scope 1 en 2 in totaal 6110,90 ton CO₂ geëmitteerd. Van deze 6111 ton CO₂ emissie is 5124,30 ton het gevolg van directe emissies (scope 1). De overige 986,60 ton is het gevolg van indirecte emissie (scope 2). Figuur 3 geeft de verdeling van de emissies over de scopes weer:

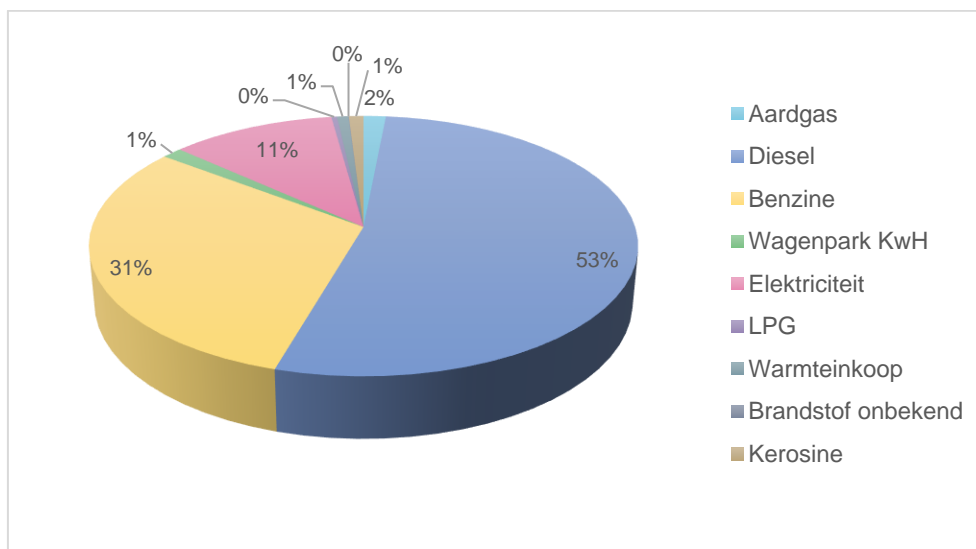
Figuur 3: Emissie per scope – 2017

Het grootste deel (86,53%; 5287,80 ton CO₂) van de CO₂ emissie van Conclusion in 2017 wordt veroorzaakt door mobiliteit. Het grootste gedeelte van de uitstoot door mobiliteit in scope 1 is toe te schrijven aan het leasewagenpark (5031,34 ton CO₂, 95,15%), waarbij het dieselverbruik door deze leasevoertuigen het grootste aandeel (3207,26 ton CO₂, 52,48%). Het kleinste aandeel van de scope 1 emissie was het aardgasverbruik van de kantoren, deze was verantwoordelijk voor 1,80%.

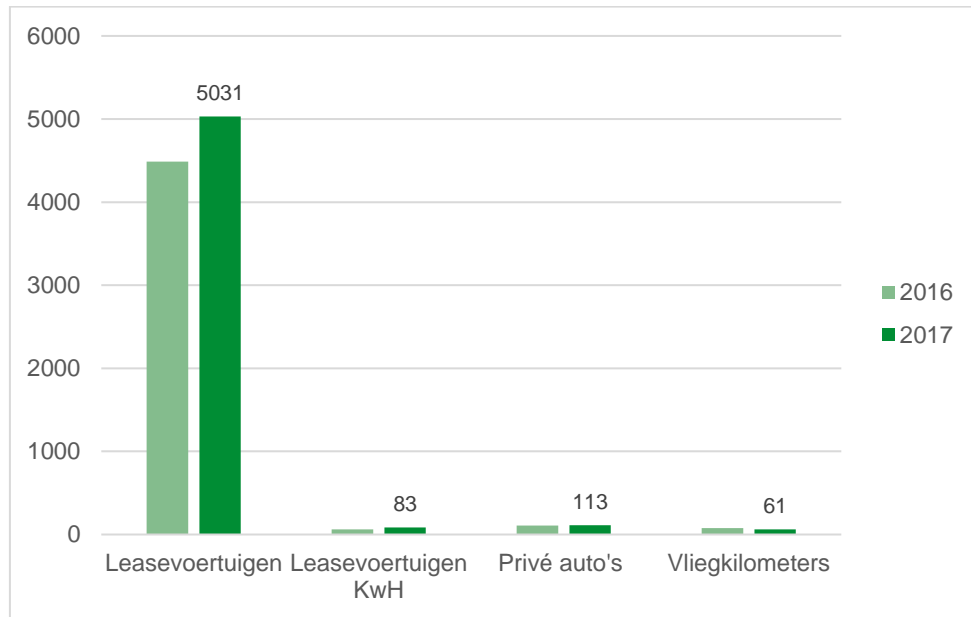
Het elektriciteitsgebruik van de kantoren was verantwoordelijk voor het merendeel (69,27%) van de scope 2 emissie. 11,42% van de scope 2 emissie werd in 2017 veroorzaakt door het benzine-, diesel- en LPG verbruik voor zakelijke kilometers met privé auto's. 8,42% van de scope 2 emissies wordt veroorzaakt door Kwh van het leasewagenpark. De warmtevraag (stadswarmte) had een bijdrage van 4,73% aan de scope 2 footprint.

Figuur 4: Emissie per emissiebron – 2017

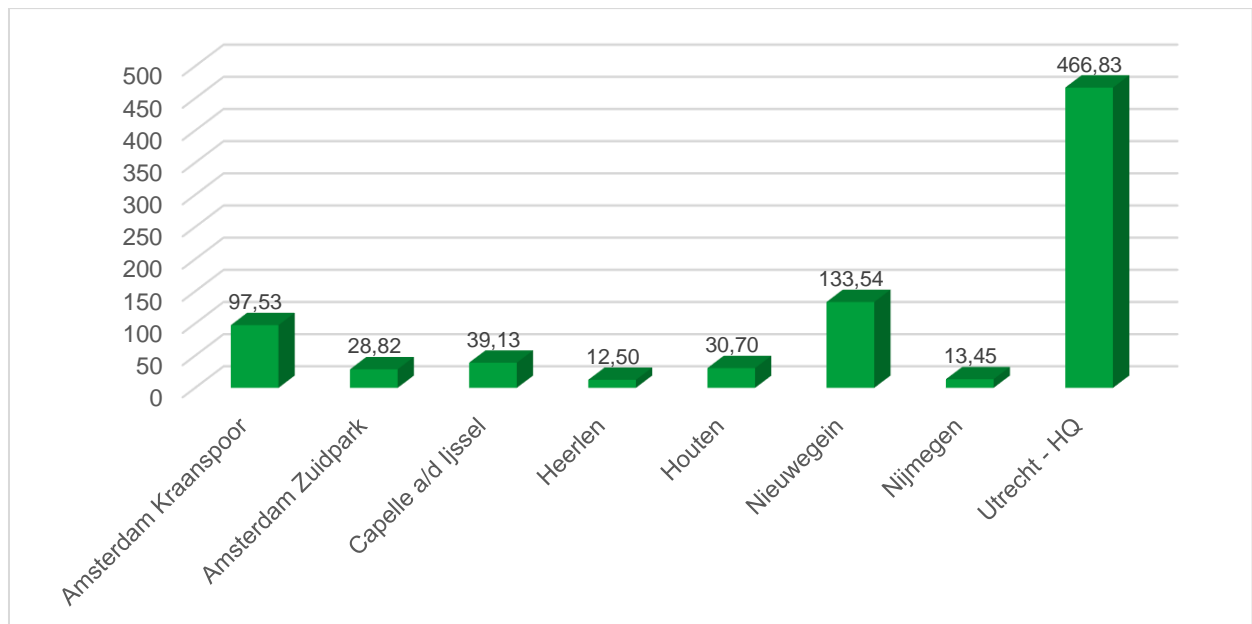
Grafiek 1 geeft de onderverdeling van de emissie door mobiliteit weer. Conclusion kent een klein aantal zakelijke vliegreizen. De zakelijke vliegkilometers hebben dan ook maar een geringe bijdrage aan de footprint van de mobiliteit (60,74 ton CO₂, 0,99%).

Grafiek 1: Absolute CO2 emissie mobiliteit 2017 ten opzichte van 2016

Grafiek 2 geeft de onderverdeling van de CO₂ emissie van de kantoren weer. De uitstoot veroorzaakt door de kantoren is verantwoordelijk voor 13,47% (832,09 ton) van de CO₂ footprint. Het hoofdkantoor in Utrecht heeft in 2017 de grootste bijdrage (56,71%) aan de totale emissie van de kantoren. De emissie van het hoofdkantoor wordt grotendeels (90,9%) veroorzaakt door het elektriciteitsgebruik van het pand.

Grafiek 2: Absolute CO2 emissie kantoren 2017

4.2 CO₂ emissies 2017 versus 2016

Paragraaf 4.2 geeft een vergelijking weer van het jaar waarop deze Emissie Inventaris betrekking heeft (2017) met het basisjaar (2016).

Emissie totaal 2016

Conclusion heeft in 2016 in scope 1 en 2 in totaal 5549 ton CO₂ geëmitteerd. Van deze 5549 ton CO₂ emissie is 4565 (82%) ton het gevolg van directe emissies (scope 1). De overige 984 (18%) ton is het gevolg van indirecte emissie (scope 2). Het grootste deel (85,4%; 4737,41 ton CO₂) van de CO₂ emissie van Conclusion in 2016 wordt veroorzaakt door mobiliteit. De uitstoot veroorzaakt door de kantoren is verantwoordelijk voor 14,63% (811,86 ton) van de CO₂ footprint. Het grootste gedeelte van de uitstoot door mobiliteit is toe te schrijven aan het leasewagenpark (4549,44 ton CO₂).

Emissie totaal 2017

Conclusion heeft in 2017 in scope 1 en 2 in totaal 6111 ton CO₂ geëmitteerd. Van deze 6111 ton CO₂ emissie is 5124 ton het gevolg van directe emissies (scope 1). De overige 987 ton is het gevolg van indirecte emissie (scope 2). Het grootste deel (86,53%; 5287,80 ton CO₂) van de CO₂ emissie van Conclusion in 2017 wordt veroorzaakt door mobiliteit. De uitstoot veroorzaakt door de kantoren is verantwoordelijk voor 13,47% (823,09 ton) van de CO₂ footprint.

Emissie per fte

De reductiedoelstellingen zoals in paragraaf 2.3 benoemd, zijn gerelateerd aan het aantal fte. Om de werkelijke voortgang te meten, wordt de CO₂ emissie gerelateerd aan het aantal fte.

- In 2016 had Conclusion 1.097 medewerkers (bron: jaarverslag 2016). De PT factor was 85%. Het aantal fte komt daarmee voor 2016 op 932,5.
- In 2017 had Conclusion 1.276 medewerkers (bron: jaarverslag 2017). De PT factor was 85%. Het aantal fte komt daarmee voor 2017 op 1.084,6.

Tabel 4: CO₂-emissie, gerelateerd aan aantal fte's

2014		
Variabel	Totalen	CO ₂ per FTE
CO ₂ Emissie Scope 1	5.143 ton CO ₂	3,78 ton CO ₂
CO ₂ Emissie Scope 2	754 ton CO ₂	0,55 ton CO ₂
CO ₂ Emissie totaal Conclusion	5.897 ton CO ₂	4,33 ton CO₂
Aantal FTE	1.362,55 fte	
2015		
Variabel	Totalen	CO ₂ per FTE
CO ₂ Emissie Scope 1	5.694 ton CO ₂	3,92 ton CO ₂
CO ₂ Emissie Scope 2	839 ton CO ₂	0,58 ton CO ₂
CO ₂ Emissie totaal Conclusion	6.533 ton CO ₂	4,50 ton CO₂
Aantal FTE	1.451,8 fte	
2016		
Variabel	Totalen	CO ₂ per FTE
CO ₂ Emissie Scope 1	4.565 ton CO ₂	4,89 ton CO ₂
CO ₂ Emissie Scope 2	984 ton CO ₂	1,06 ton CO ₂
CO ₂ Emissie totaal Conclusion	5.549 ton CO ₂	5,95 ton CO₂
Aantal FTE	932,5 fte	
2017		
Variabel	Totalen	CO ₂ per FTE
CO ₂ Emissie Scope 1	5.124 ton CO ₂	4,72 ton CO ₂
CO ₂ Emissie Scope 2	987 ton CO ₂	0,91 ton CO ₂
CO ₂ Emissie totaal Conclusion	6.111 ton CO ₂	5,63 ton CO₂
Aantal FTE	1.084,6 fte	

4.3 Ontwikkeling CO₂ emissies per bedrijfsonderdeel

Tabel 5 en Tabel 6 geven de (afgeronde) emissie in ton CO₂ van Conclusion per bedrijfsonderdeel of subbedrijfsonderdeel weer.

Tabel 5: CO₂ emissies (in ton) van Conclusion bedrijfsonderdeel kantoren

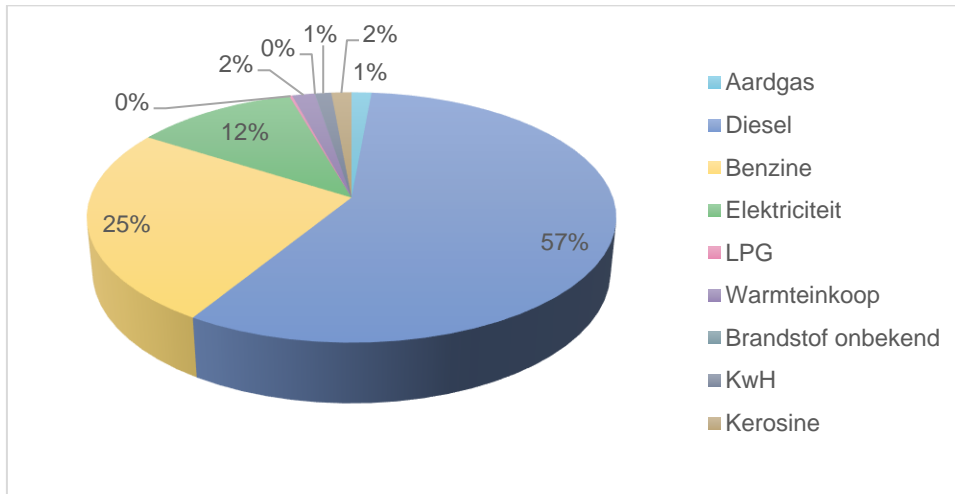
Bedrijfs- onderdeel	Subbedrijfs- onderdeel	Aantal m ² (2017)	Emissie bron	CO ₂ uitstoot 2016	CO ₂ uitstoot 2017
	Amsterdam Kraanspoor	1.345	Elektriciteit	97,88	67,47
			Aardgas	26,69	30,06
	Amsterdam Zuidpark	1.916	Elektriciteit	n.v.t.	22,36
			Aardgas	n.v.t.	6,46
	Capelle aan de IJssel	1.962	Elektriciteit	19,92	34,96
			Warmte	6,15	4,17
	Heerlen	157	Elektriciteit	7,01	8,65
			Aardgas	3,85	3,85
	Houten	385	Elektriciteit	n.v.t.	21,24
			Aardgas	n.v.t.	9,46
	Nieuwegein	2.233	Elektriciteit	75,71	88,44
			Aardgas	42,49	37,07
	Nijmegen	248	Elektriciteit	8,21	7,98
			Aardgas	5,79	5,47
	Utrecht (Herculesplein)	7.692	Diesel	0,59	0,59
			Elektriciteit	404,09	424,33
Warmte			70,91	42,50	
Utrecht (Groenewoudsedijk)	n.v.t.	Elektriciteit	29,51	n.v.t.	
		Warmte	13,06	n.v.t.	
Kantoren totaal (afgerond) 15.938 m²				812	823

Tabel 6: CO₂-emissies (in ton) van Conclusion bedrijfsonderdeel mobiliteit

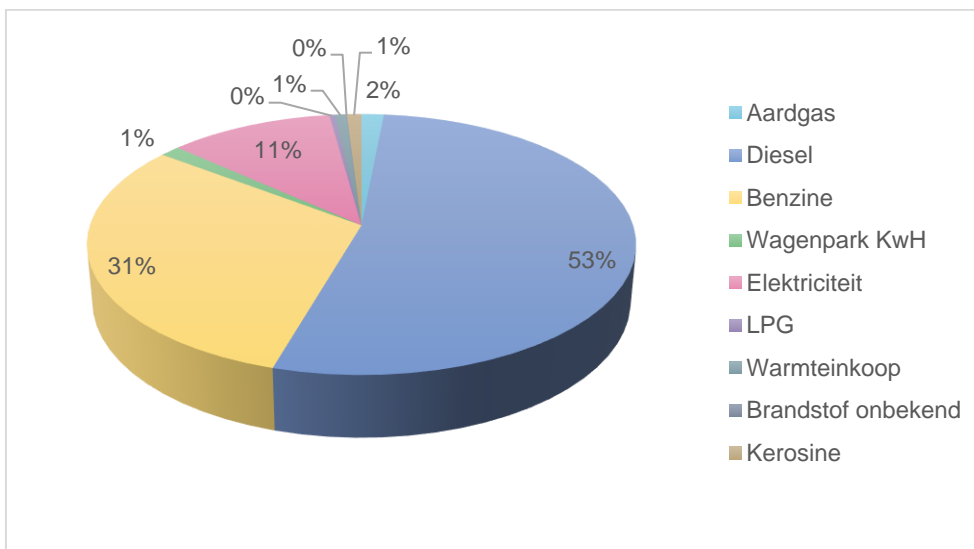
Bedrijfs- onderdeel	Subbedrijfs- onderdeel	Subsubbedrijfs onderdeel	Emissiebron	CO ₂ uitstoot 2016	CO ₂ uitstoot 2017
Mobiliteit	Leasevoertuigen	Conventioneel en hybride	Benzine	1325,3	1810,08
			Diesel	3155,0	3207,26
			LPG	5,73	14,00
			KWh	63,42	83,04
	Gedeclareerde, zakelijke autokilometers		Benzine	72,79	69,53
			Diesel	28,07	32,00
			LPG	6,23	8,91
			Onbekend	1,43	2,24
	Zakelijke vliegtuig kilometers	Korter dan 700 km	Kerosine	2,57	8,96
			Tussen 700 en 2500 km	Kerosine	25,97
Verder dan 2500 km			Kerosine	50,90	37,11
Mobiliteit totaal (afgerond)				4.737	5288
Totaal (afgerond)				5.549	6.111

Grafiek 3 en Grafiek 4 geven de onderverdeling van de CO₂ emissie over de verschillende emissiebronnen weer in 2016 en 2017. De meeste emissie in 2017 (53,02%) wordt veroorzaakt door het dieselgebruik van de conventionele leasevoertuigen en de privé dieselauto's waarmee zakelijk gereden wordt. De verbranding van benzine door conventionele leasevoertuigen en de privé benzineauto's waarmee zakelijk gereden wordt, veroorzaakt in 2017 (30,76%) van de CO₂ emissie. Het elektriciteitsgebruik van de kantoren zorgt voor 11,19% van de CO₂ emissie. Het elektriciteitsgebruik van elektrische en hybride auto's veroorzaakt 1,36% van de CO₂ emissie. Het verwarmen van de kantoren levert een bijdrage aan de CO₂ emissie van 2,28%: (1,51 % door verbranding van aardgas en 0,76% door inkoop van warmte).

Grafiek 3: Absolute CO₂ emissies per emissiebron – 2016

Grafiek 4: Absolute CO₂ emissies per emissiebron – 2017

4.4 Onzekerheid in de resultaten

De gepresenteerde resultaten over 2017 moeten geïnterpreteerd worden met een bepaalde onzekerheidsmarge. De onzekerheid wordt op basis van expert judgement geschat op circa 3,7% als gevolg van:

1. Er is voor het aardgasgebruik van de kantoor Amsterdam Kraanspoor, Heerlen en Houten gerekend met een nationaal kental per vierkante meter voor kantoorpanden.
2. Er is voor het aardgasgebruik van de kantoren Amsterdam Zuidpark, Nijmegen en de warmtevraag Capelle ad IJssel gerekend met het gemiddelde aardgasgebruik per m2 van het hele kantoorpand.
3. Er is voor het aardgasgebruik van het kantoor Nijmegen gerekend met extra- of interpolatie van het aardgasverbruik gebruik over een aantal dagen naar 365 dagen, gebruik makend van de graaddagenmethode.
4. Er is voor het elektriciteitsgebruik van het kantoor in Amsterdam Kraanspoor, Heerlen en Houten gerekend met een nationaal kental per vierkante meter voor kantoorpanden.
5. Er is voor het elektriciteitsgebruik van de kantoren in Amsterdam Zuidpark, Capelle ad IJssel en Nijmegen gerekend met het gemiddelde elektriciteitsgebruik per m2 van het hele kantoorpand.
6. Er is voor het elektriciteitsgebruik in Utrecht gerekend met een nationaal kental.
7. Er is voor de zakelijke kilometers met privéauto's gerekend met de gedeclareerde kilometers in 2017 en de verdeling van de brandstoftypes in 2016.

De onzekerheidsmarge is vanaf 2010 (15%) verbeterd naar 12% in 2011, 1,7% in 2013, 1,9% in 2014, 2,01% in 2015 en 3,8% in 2016 en in 2017 3,7%. Een onderbouwing van de onzekerheidsmarge is beschreven in Bijlage 6.

5. Conclusie en aanbevelingen

Dit hoofdstuk geeft de conclusie weer die verbonden wordt aan de resultaten van de CO₂ inventarisatie over 2017 en de verschillen in de resultaten ten opzichte van 2016. Tevens omvat dit hoofdstuk aanbevelingen voor de aankomende jaren.

5.1 Conclusie

In 2017 emitteert Conclusion in totaal 6111 ton CO₂. Dit is 561,63 ton CO₂ meer dan in basisjaar 2016. Gerelateerd aan het aantal fte emitteert Conclusion in 2017 per fte 5,63 ton CO₂. In basisjaar 2016 was dat 5,95 ton CO₂ per fte.

Gerelateerd aan het aantal fte's, laat de CO₂ emissie van Conclusion in 2017 een daling zien ten opzichte van 2016 (5,38%). Scope 1 laat een daling zien van 3,48%, scope 2 laat ook een daling zien van 14,15% ten opzichte van 2016.

- Doelstelling 1 (2,1% CO₂ reductie in 2017 ten opzichte van 2016, gerelateerd aan het aantal fte's) is behaald.
- Doelstelling 2 (0,3% CO₂ reductie in 2017 ten opzichte van 2016, gerelateerd aan het aantal fte's) is behaald.
- Doelstelling 3 (1,9% CO₂ reductie in 2017 ten opzichte van 2016, gerelateerd aan het aantal fte's) is behaald.
- Doelstelling alternatieve brandstof (In 2017 groeit het aandeel KWh t.o.v. het totale brandstofverbruik van het holding wagenpark met 50% t.o.v. 2016) is niet behaald.

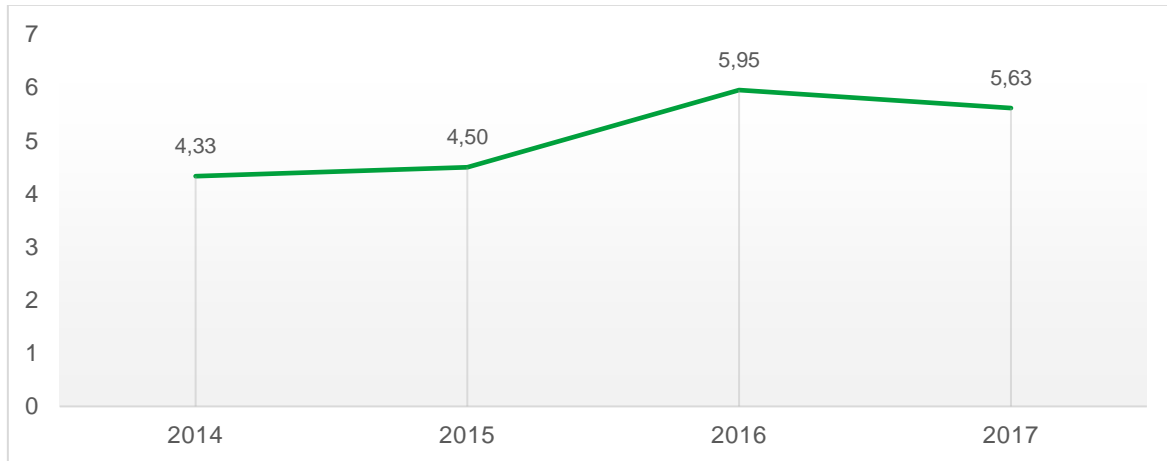
De gemiddelde daling van de CO₂ emissie per fte is te verklaren aan de hand van de volgende feiten:

- In 2017 is het percentage medewerkers die een leaseauto tot hun beschikking hebben substantieel gedaald t.o.v. 2016. In 2017 had 58,8% van de medewerkers een leaseauto's tot zijn of haar beschikking. In 2016 had 64,8% van de medewerkers een leaseauto. Dit komt neer op een daling van 6%.
- Het aantal fte in 2017 ten opzichte van 2016 is met 16,31% gestegen.

- Ten opzichte van 2016 is het zakelijke autokilometers van de privérijders en het aantal zakelijke vliegkilometers substantieel gedaald.
- De CO₂ emissie uitstoot ten behoeve van de warmte is in 2017 met 48,2% gedaald.

Wanneer de CO₂ emissie van 2017 wordt vergeleken met de (herberekende) CO₂ emissie van de afgelopen doelstellingperiode (2014-2017) ontstaat er de volgende grafiek:

Grafiek 5: Ontwikkeling CO₂ Emissie per fte 2014-2017

Zoals hierboven besproken is er in 2017 ten opzichte van het basisjaar 2016 CO₂ reductie bewerkstelligd.

5.2 Aanbevelingen/aanpak

Conclusion heeft zich maximaal ingespannen om de in 2017 gestelde reductiedoelstellingen te behalen.

Het Wagenpark was de voornaamste veroorzaker van CO₂ emissie in scope 1. Conclusion zette in 2017 de volgende reductiemaatregelen in:

- Conclusion Automotive Reduction (CAR) programma onder leaserijders van het wagenpark Conclusion gedurende het gehele jaar. Hiermee wordt een bewuster en zuiniger rijgedrag beoogd en beloond.
- Bewustwording: het grootste besparingspotentieel zit volgens Conclusion in een gedragsaanpassing van de gebruikers van de faciliteiten, de medewerkers van Conclusion zelf. Conclusion zet dan ook actief en op diverse wijzen in op bewustwording van de medewerkers. Zo hebben we in de zomer van 2017 elektrische fietsen ter beschikking gesteld zodat collega's met dit vervoersmiddel kennis konden maken. Communicatie, via o.a. het interactieve sharepoint van Conclusion (Insite), speelt hierin een belangrijke rol.
- Conclusion erkent het belang van kennisdeling. Wij gaan daarom ook geregeld over dit onderwerp de dialoog aan met onze klanten, sectorgenoten en andere relevante stakeholders. In 2016 heeft Conclusion door het ondertekenen van de Dutch Sustainable Mobility Pledge zich toegeegd aan deelname aan netwerkgroep Anders Reizen.

Begin 2018 zijn nieuwe reductiedoelstellingen vastgesteld. De nieuwe reductiedoelstellingen zijn ambitieus en passen bij de manier waarop Conclusion haar verantwoordelijkheid neemt t.o.v. milieubelasting. Deze nieuwe reductiedoelstellingen zullen het uitgangspunt vormen voor de verschillende reductiemaatregelen die in de toekomst worden ingezet.

Bijlage 1: Rapportage volgens ISO 14064-1

De CO₂ inventarisatie van Conclusion is opgesteld in overeenstemming met de eisen uit ISO 14064-1;2006, paragraaf 7. Onderstaand is een cross reference opgenomen.

Tabel 5: Cross reference ISO 14064-1

ISO 14064-1	§ 7.3 GHG report content	Beschrijving	Hoofdstuk /paragraaf onderhavig rapport
	a	Description of the reporting organization	Par. 2.1
	b	Person responsible	Par. 2.1
	c	Reporting period covered	Par. 2.3
4.1	d	Documentation of organizational boundaries	Par. 3.1 + 3.2
4.2.2	e	Direct GHG emissions, quantified separately for each GHG, in tonnes of CO ₂	Par. 4.1 + 4.2
4.2.2	f	a description of how CO ₂ emissions from the combustion of biomass are treated in the GHG inventory	Par. 3.3
4.2.2	g	if quantified, GHG removals, quantified in tonnes of CO ₂ e	Par. 3.3
4.3.1	h	explanation for the exclusion of any GHG sources or sinks from the qualification	Par. 3.3
4.2.3	i	energy indirect GHG emissions, associated with the generation of imported electricity, heat or steam, quantified separately in tonnes of CO ₂ e.	Par. 4.1 + 4.2
5.3.1	j	the historical base year selected and the base year GHG inventory	Par. 2.3 + 4.2
5.3.2	k	explanation of any change to the base year or other historical GHG data, and any recalculation of the base year or other historical GHG inventory.	Par. 2.3 + 4.2
4.3.3	l	reference to, or description of, quantification methodologies including reasons for their selection	Par. 3.4
4.3.3	m	explanation of any change to qualification methodologies previously used;	Par. 3.4
4.3.5	n	reference to, or documentation of, GHG emissions or removal factors used;	Par. 3.4
5.4	o	description of the impact of uncertainties on the accuracy of the GHG emissions and removal data;	Par. 4.3 + Bijlage 6
	p	a statement that the GHG report has been prepared in accordance with part 7.3 of the ISO14064-1	H. 1 + Par. 2.1 + Bijlage 1
	q	a statement describing whether the GHG inventory, report or assertion has been verified, including the type of verification and lever of assurance achieved	Bijlage 7

Bijlage 2: Organogram Conclusion 2017

Figuur 5: Organogram Conclusion 2017

Bijlage 3: Overzicht werkmaatschappijen 2017 (peildatum 31-12-2017)**Tabel 7: Overzicht werkmaatschappijen**

Statutaire naam	Handelsnaam	KvK nummer	Locatie
Conclusion B.V.	Conclusion	16059253	Utrecht
Amis Holding B.V.	AMIS	30114820	Nieuwegein
Amis Products B.V.	AMIS	30114819	Nieuwegein
Amis Services B.V.	AMIS	30114159	Nieuwegein
Betula Reselling Services B.V.	Betula Reselling Services	27328337	Utrecht
Conclusion IT B.V.	Conclusion BAM	30143961	Utrecht
Conclusion Connect B.V.	Conclusion Connect	32091040	Utrecht
CoWorks Services B.V.	Conclusion CoWorks	30214288	Utrecht
Conclusion Digital B.V.	Conclusion Digital	30159955	Utrecht
CFIT B.V.	Conclusion FIT	39101391	Utrecht
CFIT PJ&C B.V.	Conclusion FIT	16070056	Utrecht
Conclusion Accelerate	Conclusion Accelerate	30175949	Nieuwegein
Conclusion AFAS Solutions	Conclusion AFAS Solutions	30159186	Nieuwegein
Conclusion Flora B.V.	Conclusion Flora	27296853	Utrecht
Conclusion Implementation B.V.	Conclusion Implementation	30161183	Nieuwegein
Conclusion Medisign B.V.	Conclusion Medisign	66434823	Capelle aan den IJssel
Conclusion Mission Critical B.V.	Conclusion Mission Critical	27364140	Utrecht
Conclusion Services B.V.	Conclusion Services	33286851	Utrecht
Conclusion Smart Retail Center B.V.	Conclusion Smart Retail Center	11030116	Utrecht
Conclusion Xforce B.V.	Conclusion Xforce	30195258	Houten
Employee Performance Group B.V.	Employee Performance Group	09106850	Utrecht
Employee Performance Group B.V.	Bright Alley		Utrecht
Employee Performance Group B.V.	Conclusion Learning Centers		Utrecht
Enterprise Modules B.V.	Enterprise Modules	63689537	Nieuwegein
First Eight B.V.	First8	30179544	Nijmegen
ForeyeT B.V.	ForeyeT	24449848	Capelle aan den IJssel
Furore Informatica B.V.	Furore	35026537	Amsterdam
Virtual Sciences Holding B.V.	Virtual Sciences	30175949	Nieuwegein
Virtual Sciences Solutions B.V.	Virtual Sciences	30156697	Nieuwegein
Virtual Sciences Support B.V.	Virtual Sciences	30175946	Nieuwegein
Xtensional B.V.	Xtensional	30159186	Nieuwegein

Bijlage 4: Conversiefactoren

Ten behoeve van het kwantificeren van de CO₂ emissies, maakt Conclusion gebruik van de emissiefactoren zoals benoemd in op www.CO2emissiefactoren.nl. De emissiefactoren zijn gecheckt en vastgesteld voor de Emissie Inventaris over kalenderjaar 2017 op 1 juni 2018. Tabel 7 geeft de gebruikte conversiefactoren weer:

Tabel 8: Gebruikte emissiefactoren

Bedrijfs onderdeel	Emissiebron	Emissiefactor (aantal gram CO ₂) * eenheid
Kantoren	Aardgas	1890* m3
	Elektriciteit (grijs)	649* Kwh
	Elektriciteit groen	0* Kwh
	Diesel	3230* liter
	Ingekochte warmte	35.970* GJ
Mobiliteit	Leasevoertuigen: benzine	2740* liter
	Leasevoertuigen: diesel	3230* liter
	Leasevoertuigen: LPG	1806* liter
	Leasevoertuigen: Kwh	649* Kwh
	Gedeclareerde, zakelijke kilometers met privé auto's (benzine)	224* voertuigkilometer
	Gedeclareerde, zakelijke kilometers met privé auto's (diesel)	213* voertuigkilometer
	Gedeclareerde, zakelijke kilometers met privé auto's (LPG)	196* voertuigkilometer
	Zakelijke vliegtuigkilometers (minder dan 700 km)	297* aantal km
	Zakelijke vliegtuigkilometers (tussen 700-2500 km)	200* aantal km
	Zakelijke vliegtuigkilometers (meer dan 2500 km)	147* aantal km

Bijlage 5: Berekeningen van de emissies scope 1 en 2

In deze bijlage zijn per scope tabellen opgenomen waarin op basis van de beschikbare data de CO₂ emissie in ton CO₂ is berekend.

Tabel 9: Leeswijzer CO₂ scope-tabellen

Bedrijfsonderdeel:	Geeft aan op welk bedrijfsonderdeel de scope betrekking heeft (<i>bijv. mobiliteit</i>)
Subbedrijfsonderdeel:	Geeft aan op welke subbedrijfsonderdeel de scope betrekking heeft (<i>bijv. zakelijke vliegkilometers</i>)
Subsubbedrijfsonderdeel:	Geeft aan op welke subsubbedrijfsonderdeel de scope betrekking heeft (<i>bijv. vluchten korter dan 700 km.</i>)
Emissiebron:	Geeft aan welke vorm van energie gebruikt wordt (<i>bijv. elektriciteit</i>)
Indicator:	De basiseenheid waarin de activiteit van het (subsub)bedrijfsonderdeel uitgedrukt wordt (<i>bijv. m² vloeroppervlak</i>).
Kental indicator:	Gemiddelde emissie van de indicator (<i>bijv. 85 (gram CO₂/kWh.)</i>)
Eenheid indicator	De meeteenheid waarin de indicator wordt uitgedrukt (<i>bijv. gram CO₂/kWh</i>).
Bron indicator	De informatiebron van het indicator kental (<i>bijv. Kompas Cijfers en Tabellen</i>)
Aantal:	Het totaal aantal indicatoren -> Activiteit van het (subsub)bedrijfsonderdeel (<i>bijv. 190 (m² vloeroppervlak)</i>)
Bron aantal:	De informatiebron van het totale aantal indicatoren (<i>bijv. huurcontract</i>).
Energiegebruik:	Totale energiegebruik van het (sub)bedrijfsonderdeel (<i>bijv. 37.877 kWh wordt gebruikt door het kantoor in Capelle aan de IJssel</i>).
Eenheid:	De meeteenheid waarin het energiegebruik wordt uitgedrukt (<i>bijv. kWh</i>).
Emissiefactor:	De omrekenfactor van het energiegebruik naar CO ₂ emissie (<i>bijv. 0,528kg/kWh</i>).
Eenheid:	De meeteenheid waarin de conversiefactor wordt uitgedrukt (<i>bijv. kg/kWh</i>).
Bron:	De informatiebron van de conversiefactor (<i>bijv. CO₂ prestatieladder 3.0</i>).
CO ₂ emissie (in ton):	De CO ₂ emissie, uitgedrukt in ton (1 ton = 1 duizend kg) (<i>bijv. het kantoor in Capelle aan de IJssel veroorzaakt een emissie van 19,92 ton CO₂ door haar elektriciteitsgebruik</i>).

Berekening voor Scope 1 en Scope 2

In de volgende bijlage worden de berekeningen van de CO₂ emissies van scope 1 en 2 weergegeven.

0: Bedrijfs onderdeel	1: Subbedrijf/onderdeel	3: Emissiebron	4: Indicator	5: Kental indicator	6: Eenheid indicator	7: Bron indicator	8: Aantal (in m2 netto vloeroppervlakte)	9: Bron aantal	10: Energie-gebruik	11: Eenheid	12: Bron energie-gebruik	13: Emissiefactor	14: Eenheid	16: CO2-uitstoot in ton
Kantoren	Amsterdam Kraanspoor	Aardgas	Vloeroppervlak in m2	13,0	m3/m2	Kompas Cijfers en tabellen (AgentschapNL)	1.223	Huurcontract 4e verdieping aanwezig (1345 m2). Totale oppervlakte pand is 10.297 m2. Einddatum contract met het kraanspoor 28 november 2017. Vloeroppervlakte is 1223, omdat we niet gehele jaar huren	15.904	m3	Huurcontract is aanwezig. Huren 1345m2. Gerekend met Kompas cijfers omdat we geen energienota's hebben ontvangen om graaddagenmethode toe te passen. En contract liep eerder af (28-11-2017).	1890	g/m3	30,06
	Amsterdam Zuidpark	Aardgas	Vloeroppervlak in m2	1,8	m2	Wij hebben de nota's ontvangen over november en december. Totaal verbruik gehele pand (wij huren 1916 m2 van de in totaal ongeveer 15328 m2) is 27350 m3. Geen data voorgaande jaren, pand huren wij sinds 2017.	1.916	Conclusion huurt sinds 1-11-2017 1916 m2 van een totaal oppervlak van ongeveer 15328 m2. Deze schatting is gebaseerd op dat er 8 soortgelijke vleugels zijn van 1916 m2. 8*1916m2 is 15328 m2.	3.419	m3	Monitoringsgegevens van MainEnergie	1890	g/m3	6,46
	Heerlen	Aardgas	Vloeroppervlak in m2	13,0	m3/m2	Verhuurder is pas negen maanden na afsluiten van het jaar in bezit van monitoringsgegevens dus gebruiken we Kompas Cijfers en tabellen 2007 (Agentschap NL)	157	Huur vanaf 15 juni 2015. Gehuurde oppervlakte is 156,73 m2.	2.038	m3	n.v.t.	1890	g/m3	3,85
	Houten	Aardgas	Vloeroppervlak in m2	13,0	m3/m2	Kompas Cijfers en tabellen (AgentschapNL)	385	Huur vanaf 1-1-2017 voor Xboco. Gehuurde oppervlakte is 385	5.005	m3	n.v.t.	1890	g/m3	9,46
	Nieuwegein	Aardgas	Monitoring	n.v.t.	n.v.t.	Energienota's. 19613 m3 verbruik in 2017.	2.233	Huurcontract is aanwezig (2009 tot 2019). Totale pand met oppervlakte: 2233m2. Per 1-6-2015 huren we volledige pand.	19.613	m3	monitorings gegevens Energyhouse	1890	g/m3	37,07
	Nijmegen	Aardgas	Vloeroppervlak in m2	11,7	m3/m2	Energienota van 16-11-2016 - 13-12-2017 ontvangen, het verbruik in deze periode was 12.813 m3. Het aantal graaddagen van 18-11-2016 tot 13-12-2017 was 3279. Totaal verbruik 12.813/3279= 3,91 m3 per graaddag. Aantal gewogen graaddagen in periode 1-1-2017 tot 31-12-2017 =2867. 3,91 m3 x 2867 = 11.203 m3 per jaar 11.203 m3 per jaar/ 960 m2 = 11,67	248	Vanaf 1-4-2014 huren wij pand aan Kerkenbosch. De totale oppervlakte verhuurbaar bedraagt 960 m2, wij huren 248m2 (bron: verhuurder).	2.894	m3	n.v.t.	1690	g/m3	5,47
	Utrecht	Diesel	Monitoring	n.v.t.	n.v.t.	Verhuurder	n.v.t.	Op basis van gegevens vorig jaar.	183	liter diesel	Verhuurder	3230	g/liter diesel	0,59
Mobiliteit	Leasevoertuigen	Benzine	Monitoring	n.v.t.	n.v.t.	CO2emissiefactoren.nl	n.v.t.	MTC voor Xboco, Amis, Virtual Sciences en Futuro. Maximalelease voor Virtual Sciences. Alphabet voor Virtual Sciences en Xboco en Athlon voor Amis.	960.612	liter benzine	MTC voor Xboco, Amis, Virtual Sciences en Futuro. Maximalelease voor Virtual Sciences. Alphabet voor Virtual Sciences en Xboco en Athlon voor Amis.	2740	g/liter benzine	1810,08
		Diesel	Monitoring	n.v.t.	n.v.t.	CO2emissiefactoren.nl	n.v.t.	MTC voor Xboco, Amis, Virtual Sciences en Futuro. Maximalelease voor Virtual Sciences. Alphabet voor Virtual Sciences en Xboco en Athlon voor Amis.	992.960	liter diesel	MTC voor Xboco, Amis, Virtual Sciences en Futuro. Maximalelease voor Virtual Sciences. Alphabet voor Virtual Sciences en Xboco en Athlon voor Amis.	3230	g/liter diesel	3207,26
		LPG	Monitoring	n.v.t.	n.v.t.	CO2emissiefactoren.nl	n.v.t.	MTC voor Xboco, Amis, Virtual Sciences en Futuro. Maximalelease voor Virtual Sciences. Alphabet voor Virtual Sciences en Xboco en Athlon voor Amis.	7.752	liter LPG	MTC voor Xboco, Amis, Virtual Sciences en Futuro. Maximalelease voor Virtual Sciences. Alphabet voor Virtual Sciences en Xboco en Athlon voor Amis.	1806	g/liter LPG	14,00
									totaal m3 aardgas	48872,95			5124,30	
									totaal CO2 aardgas in ton	92,37	% gasverbruik tov totaal scope 1		1,80%	
									Totaal mobiliteit scope 1	5031,34	% mobiliteit van totaal scope 1		98,19%	
									Totaal Diesel tbv mobiliteit scope 1	3207,85	% diesel tbv mobiliteit van totaal scope 1		62,59%	

Conclusion I Emissie Inventaris 2017

Bedrijfsonderdeel	Subbedrijfsonderdeel	Emissiebron	Indicator	Kental indicator	Eenheid indicator	Bron indicator	8. Aantal (in m2 netto	Bron aantal	Energie-gebruik	Eenheid	Bron energie-gebruik	Conversie-factor	Eenheid	CO2-uitstoot in ton
Kantoren	Amsterdam Kraanspoor	Electriciteit	Vloeroppervlak in m2	85,0	kWh/m2	Kompas Cijfers en tabellen (AgentschapNL)	1.223	Huurcontract 4e verdieping aanwezig (1345 m2) . Totale oppervlakte pand is 10.207 m2. Einddatum contract met het kraanspoor 28 november 2017	103.955	kWh	n.v.t.	649	g/kWh	67,47
	Capelle aan de IJssel (Foreyet)	Electriciteit	Monitoring	n.v.t.	n.v.t.	Monitoringgegevens van de verhuurder geven aan dat het totale energiegebruik van 1-1-2017 tot 31-12-2017 voor het hele pand 151.572 bedraagt. 35,54% hiervan (37877kWh) is voor Foreyet.	1.962	Huurcontract aanwezig. Er wordt 864 m2 kantoorruimte en 1088 m2 bedrijfsruimte gehuurd. Huurcontract loopt vanaf 1-2-2013 voor 5 jaar tot 31-01-2018. Huren hier 1962 m2.	53.869	kWh	Huurcontract aanwezig. Er wordt 864 m2 kantoorruimte en 1088 m2 bedrijfsruimte gehuurd. Huurcontract loopt vanaf 1-2-2013 voor 5 jaar tot 31-01-2018	649	g/kWh	34,96
	Capelle aan de IJssel (Foreyet)	Warme	Monitoring	n.v.t.	n.v.t.	Monitoringgegevens van de verhuurder geven aan dat het totale energiegebruik van het hele pand 1-1-2017 tot 31-12-2017: 326,48 GJ bedroeg. 35,54% hiervan (116 GJ) is voor rekening van Foreyet.	1.962	Huurcontract aanwezig. Er wordt 864 m2 kantoorruimte en 1088 m2 bedrijfsruimte gehuurd. Huurcontract loopt vanaf 1-2-2013 voor 5 jaar tot 31-01-2018. Huren hier 1962 m2.	116	GJ	Huurcontract aanwezig. Er wordt 864 m2 kantoorruimte en 1088 m2 bedrijfsruimte gehuurd. Huurcontract loopt vanaf 1-2-2013 voor 5 jaar tot 31-01-2018	35.970	g/GJ	4,17
	Heerlen	Electriciteit	Vloeroppervlak in m2	85,0	kWh/m2	Verhuurder is pas negen maanden na afsluiten van het jaar in bezit van monitoringgegevens dus gebruiken we Kompas Cijfers en tabellen (Agentschap NL)	157	Huur vanaf 15 juni 2015. Gehuurde oppervlakte is 156,73 m2.	13.325	kWh	n.v.t.	649	g/kWh	8,65
	Houten	Electriciteit	Vloeroppervlak in m2	85,0	kWh/m2	Kompas Cijfers en tabellen (AgentschapNL)	385	Huur vanaf 1-1-2017 voor 300m2. Gehuurde oppervlakte is 385	32.725	kWh	n.v.t.	649	g/kWh	21,24
	Nieuwegein	Electriciteit	Monitoring	66,57	kWh/m2	Energenota ontvangers 2017. Energenota 1-2-2017 t/m 31-12-2017 = 136.268 kWh in 2017 voor totaal pand. Per maand een verbruik van 12.388. Dit betekent over gehele jaar: 12388x12= 148.656 kWh Huren totale pand met afmeting van 2233 m2. 148.656/2233= 66,57 Kwh per m2	2.233	Huurcontract is aanwezig (2009 tot 2019). Totale pand met oppervlakte: 2233m2 . Per 1-6-2015 huren we volledige pand. Energenota 1-2-2017 t/m 31-12-2017 = 136.268 kWh in 2017 voor totaal pand. Huren totale pand met afmeting van 2233 m2. 136268/2233= 61,02 Kwh per m2	148.651	kWh	n.v.t.	649	g/kWh	36,47
	Nijmegen	Electriciteit	Monitoring	n.v.t.	n.v.t.	Energenota ontvangers over hele jaar 2017. Verbruik van 1-1-2017 tot 31-12-2017 was 66228 kWh. First Eight heeft een verbruik van 12.296 kWh	248	Vanaf 1-4-2014 tot 31-03-2019 huren wij pand aan Kerkenbosch. De totale oppervlakte verhuurbaar bedraagt 960 m2, wij huren 248m2 (bron: verhuurder & huurcontract)	12.296	kWh	n.v.t.	649	g/kWh	7,98
	Utrecht - HQ	Warme	Monitoring	n.v.t.	n.v.t.	Van de verhuurder monitoringsdata ontvangen van 1-1-2017 tot 31-12-2017: 1181,48 GJ	7.692	Huurcontract (is aanwezig). We huren 7692,1 m2 van de totaal 16.131 m2.	1.181	GJ	verbruik is gebaseerd op monitoring en interpolatie door verhuurder obv belast deel (algemene ruimte niet meegenomen). Zie voor opzetisom en berekening Excel monitoringsdata	35.970	g/GJ	42,50
	Utrecht - HQ	Electriciteit	Vloeroppervlak in m2	85,0	n.v.t.	Van de verhuurder monitoringsdata ontvangen van 1-1-2017 tot 31-12-2017: 1250916 kWh Kompascijfers toegepast	7.692	Huurcontract (is aanwezig). We huren 7692,1 m2 van de totaal 16.131 m2.	653.829	kWh	verbruik is gebaseerd op monitoring en interpolatie door verhuurder obv belast deel (algemene ruimte niet meegenomen). Zie voor opzetisom en berekening Excel monitoringsdata	649	g/kWh	424,33
	Amsterdam Zuidpark	Electriciteit	Vloeroppervlak in m2	18,0	kWh/m2	Van de verhuurder monitoringsdata ontvangen over gehuurde maanden in 2017 (1-11-2017 t/m 31-12-2017: 275.618 kWh (dit is het totaal van het gehele pand, wij huren 1916m2 van 16328)	1.916	Conclusion huurt sinds 1-11-2017 1916 m2 van een totaal oppervlak van ongeveer 15328 m2. Deze schatting is gebaseerd op dat er 8 soortgelijke vleugels zijn van 1916 m2. 9*1916m2 is 15328 m2.	34452	kWh	Monitoringgegevens van MainEnergie	649	g/kWh	22,36

Conclusion | Emissie Inventaris 2017

Mobiliteit	Leasevoertuigen	Kwh	Monitoring	n.v.t.	n.v.t.	CO2emissiefactoren.nl	n.v.t.	MTC, data AMIS via Athlon. XForce heeft geen elektrische auto's.	127.952	Kwh	MTC, Fuore, Virtual Sciences en Amis	649	g/kWh	83,04	
Zakelijke autokilometers	Benzine	Autokm	224,0	g CO2/autokm	CO2emissiefactoren.nl	nvt	AFAS + gemiddelde van individuele vraag brandstof via enquête 2014 en 2015	310.408	autokilometers	AFAS/ clustercontrollers	224	gr. CO2/ autokm	69,53		
	Diesel	Autokm	213,0	g CO2/autokm	CO2emissiefactoren.nl	nvt	AFAS + gemiddelde van individuele vraag brandstof via enquête 2014 en 2015	150.250	autokilometers	AFAS/ clustercontrollers	213	gr. CO2/ autokm	32,00		
	LPG	Autokm	196,0	g CO2/autokm	CO2emissiefactoren.nl	nvt	AFAS + gemiddelde van individuele vraag brandstof via enquête 2014 en 2015	45.460	autokilometers	AFAS/ clustercontrollers	196	gr. CO2/ autokm	8,91		
	Onbekend	Autokm	220,0	g CO2/autokm	CO2emissiefactoren.nl	nvt	AFAS + gemiddelde van individuele vraag brandstof via enquête 2014 en 2015	10190	autokilometers	AFAS/ clustercontrollers	220	gr. CO2/ autokm	2,24		
Zakelijke vliegekilometers	Kerosine	Vliegtuigkm	287,0	g CO2/vliegtuigkm	CO2emissiefactoren.nl	n.v.t.		30.181	vliegekilometers	AFAS/ clustercontrollers	297	gr. CO2/vliegkm	8,96		
	Kerosine	Vliegtuigkm	200,0	g CO2/vliegtuigkm	CO2emissiefactoren.nl	n.v.t.		73.325	vliegekilometers	AFAS/ clustercontrollers	200	gr. CO2/vliegkm	14,67		
	Kerosine	Vliegtuigkm	147,0	g CO2/vliegtuigkm	CO2emissiefactoren.nl	n.v.t.		252.437	vliegekilometers	AFAS/ clustercontrollers	147	gr. CO2/vliegkm	37,11		
									Totaal emissie tbv elektriciteit	683,46	ton				986,60
									Totaal emissie tbv warmte	46,67	ton	% warmteverbruik tov totaal scope 2			4,73%
									Totaal emissie tbv mobiliteit scope 2	173,42	ton	% mobiliteit van totaal scope 2			17,58%
									Totaal emissie priverijders	112,69	ton	% priverijders van totaal scope 2			11,42%
									Totaal emissie vliegekilometers	60,74	ton	% vlieg van totaal scope 2			6,16%
									Totaal mobiliteit in ton co2	5287,80	ton	% elektriciteit van totaal scope 2			69,27%
									Totaal uitstoot kantoren in ton CO2	823,09	ton				
									Elektriciteit, totaal KWH:	1053100,85					
									Warmte, totaal GJ	1297,51					

Bijlage 6: Onderbouwing onzekerheidsmarge

De gepresenteerde resultaten over 2017 moeten geïnterpreteerd worden met een bepaalde onzekerheidsmarge. De onzekerheid wordt op basis van expert judgement geschat op circa 5,1% als gevolg van:

De gebruikte berekeningen en schattingen zijn terug te vinden in het Excelbestand `Detailtabel Conclusion`. De onzekerheidsmarge is vanaf 2010 (15%) verbeterd naar 5,1% in 2017.

1. Er is voor het aardgasgebruik van de kantoor Amsterdam Kraanspoor, Heerlen en Houten gerekend met een nationaal kental per vierkante meter voor kantoorpanden.
2. Er is voor het aardgasgebruik van de kantoren Amsterdam Zuidpark, Nijmegen en de warmtevraag Capelle ad IJssel gerekend met het gemiddelde aardgasgebruik per m² van het hele kantoorpand.
3. Er is voor het aardgasgebruik van het kantoor Nijmegen gerekend met extra- of interpolatie van het aardgasverbruik gebruik over een aantal dagen naar 365 dagen, gebruik makend van de graaddagenmethode.
4. Er is voor het elektriciteitsgebruik van het kantoor in Amsterdam Kraanspoor, Heerlen en Houten gerekend met een nationaal kental per vierkante meter voor kantoorpanden.
5. Er is voor het elektriciteitsgebruik van de kantoren in Amsterdam Zuidpark, Capelle ad IJssel en Nijmegen gerekend met het gemiddelde elektriciteitsgebruik per m² van het hele kantoorpand.
6. Er is voor het elektriciteitsgebruik in Utrecht gerekend gerekend met een nationaal kental.
7. Er is voor de zakelijke kilometers met privéauto's gerekend met de gedeclareerde kilometers in 2017 en de verdeling van de brandstoftypes in 2016.

AD 1. Er is voor het aardgasgebruik van de kantoor Amsterdam Kraanspoor, Heerlen en Houten gerekend met een nationaal kental per vierkante meter voor kantoorpanden

Het aardgasverbruik van bovengenoemde kantoren was in 2017 onbekend. Wel is het vloeroppervlak van de gehuurde ruimtes bekend (aantal m²). Om het aardgasverbruik in te schatten is daarna gerekend met een nationaal kental voor het aardgasverbruik per vierkante meter van kantoorpanden². De onzekerheidsmarge als gevolg van deze aanname wordt op basis van een expert judgement geschat op 30-40%. Het aardgasverbruik in ton CO₂ van deze panden betreft: 43,37 ton CO₂. Dit is 0,71% van de totale footprint. Op de totale voetafdruk van Conclusion leidt deze inschatting daarom tot een onzekerheidsmarge van **0,28%**.

AD 2. Er is voor het aardgasgebruik van de kantoren Amsterdam Zuidpark, Nijmegen en de warmtevraag Capelle ad IJssel gerekend met het gemiddelde aardgasgebruik per m² van het hele kantoorpand gerekend

Het aardgasverbruik van bovengenoemde kantoren was in 2017 bekend via energienota's, dan wel monitoringsgegevens van het totale kantoorverzamel pand, echter Conclusion huurt hier maar een deel van het totale pand. Doordat er geen tussenmeters zijn voor aardgas, is het specifieke verbruik voor het gehuurde deel onbekend. Wel is het vloeroppervlak van de gehuurde ruimtes bekend (aantal m²). Om het aardgasverbruik in te schatten is daarom gerekend met het gemiddelde aardgasgebruik per m² van het hele kantoorpand³. De onzekerheidsmarge als gevolg van deze aanname wordt op basis van een expert judgement geschat op 10-20%. Het aardgasverbruik in ton CO₂ van deze panden betreft: 16,10 ton CO₂. Dit is 0,26% van de totale footprint. Op de totale voetafdruk van Conclusion leidt dit tot een onzekerheidsmarge van **0,05%**.

AD 3. Er is voor het aardgasgebruik van het kantoor Nijmegen gerekend met extra- of interpolatie van het aardgasverbruik gebruik over een aantal dagen naar 365 dagen, gebruik makend van de graaddagenmethode

² Kental voor aardgasgebruik afkomstig van Kompas Cijfers en tabellen (AgentschapNL)

³ Kentallen verkregen bij de verhuurders/uit huurcontracten

Het aardgasverbruik van Nijmegen was in 2017 bekend via energienota's. De energienota's en monitoringsgegevens lopen echter niet van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017. Om het verbruik in te schatten is de data van de energienota's en monitoringsgegevens via extra- of interpolatie via de graaddagenmethodiek berekend. De onzekerheidsmarge als gevolg van deze aanname wordt op basis van een expert judgement geschat op 5-10%. Het verbruik in ton CO₂ van dit pand betreft: 5,47 ton CO₂. Dit is 0,09% van de totale footprint. Op de totale voetafdruk van Conclusion leidt dit tot een onzekerheidsmarge van **0,01%**.

AD 4. Er is voor het elektriciteitsgebruik van het kantoor in Amsterdam Kraanspoor, Heerlen en Houten gerekend met een nationaal kental per vierkante meter voor kantoorpanden.

Het elektriciteitsverbruik van bovengenoemde kantoren was in 2017 onbekend. Wel is het vloeroppervlak van de gehuurde ruimtes bekend (aantal m²). Om het elektriciteitsverbruik in te schatten is daarna gerekend met een nationaal kental voor het elektriciteitsverbruik per vierkante meter van kantoorpanden⁴. De onzekerheidsmarge als gevolg van deze aanname wordt op basis van een expert judgement geschat op 30-40%. Het elektriciteitsverbruik in ton CO₂ van dit pand betreft: 97,35 ton CO₂. Dit is 1,59% van de totale footprint. Op de totale voetafdruk van Conclusion leidt deze inschatting daarom tot een onzekerheidsmarge van **0,64%**.

AD 5. Er is voor het elektriciteitsgebruik van de kantoren in Amsterdam Zuidpark, Capelle ad IJssel en Nijmegen gerekend met het gemiddelde elektriciteitsgebruik per m² van het hele kantoorpand

Het elektriciteitsgebruik van bovengenoemde kantoren was in 2017 bekend, maar voor het totale pand. Conclusion huurt maar een deel van het pand, er zijn geen tussenmeters voor elektriciteit. Wel is het vloeroppervlak van de gehuurde ruimtes bekend (aantal m²). Om het elektriciteitsgebruik in te schatten is daarna gerekend met het gemiddelde elektriciteitsgebruik per m² van het hele kantoorpand⁵. De onzekerheidsmarge als gevolg van deze aanname wordt op basis van een expert judgement geschat op 10-20%. Het elektriciteitsverbruik in ton CO₂ van deze panden betreft: 65,30 ton CO₂. Dit is 1,07% van de totale footprint. Op de totale voetafdruk van Conclusion leidt deze inschatting daarom tot een onzekerheidsmarge van **0,21%**

AD 6. Er is voor het elektriciteitsgebruik in Utrecht gerekend gerekend met een nationaal kental.

Het elektriciteitsverbruik van het kantoor Utrecht was in 2017 onbekend. Wel is het vloeroppervlak van de gehuurde ruimtes bekend (aantal m²). Om het elektriciteitsgebruik in te schatten is daarna gerekend met een nationaal kental voor het elektriciteitsgebruik per vierkante meter van kantoorpanden⁶. De onzekerheidsmarge als gevolg van deze aanname wordt op basis van een expert judgement geschat op 30-40%. Het verbruik in ton CO₂ van dit pand betreft: 424,33 ton CO₂. Dit is 6,94% van de totale footprint. Op de totale voetafdruk van Conclusion leidt deze inschatting daarom tot een onzekerheidsmarge van **2,77%**.

AD 7. Er is voor de zakelijke kilometers met privéauto's gerekend met de gedeclareerde kilometers in 2017 en de gemiddelde verdeling van de brandstoftypes in 2016.

Het aantal gedeclareerde zakelijke kilometers met privéauto's in 2015, 2016 en 2017 is per medewerker bekend. Het brandstoftype van de zakelijke ritten met privéauto's is onbekend. Om de verdeling van de kilometers naar brandstoftype te schatten is gebruik gemaakt van de resultaten uit een enquête onder de relevante medewerkers in 2015 en 2016. De resultaten uit deze enquête zijn geëxtrapoleerd naar 100% en in deze verhouding verdeeld over de zakelijke kilometers over 2017. De onzekerheidsmarge als gevolg van deze schatting wordt op basis van een expert judgement geschat op 40-60%. Het brandstofverbruik in ton CO₂ van de zakelijk gedeclareerde kilometers betreft: 112,69 ton CO₂. Dit is 1,84% van de totale footprint. Op de totale voetafdruk van Conclusion leidt deze inschatting daarom tot een onzekerheidsmarge van **1,11%**.

⁴ Kental voor aardgasgebruik afkomstig van Kompas Cijfers en tabellen (AgentschapNL)

⁵ Kentallen verkregen bij de verhuurders/uit huurcontracten

⁶ Kental voor aardgasgebruik afkomstig van Kompas Cijfers en tabellen (AgentschapNL)

Bijlage 7: Verificatie

DNV GL PRJC-499724

DNV·GL

Verklaring Verificatie

CO₂-emissie inventaris 2017

Conclusion B.V.

(KvK 16059253)

DNV GL Business Assurance B.V. (DNV GL) heeft in opdracht van Conclusion B.V. de CO₂-emissie inventaris van het jaar 2017 geverifieerd, conform eis 3.A.2 van de auditchecklijst uit de CO₂-Prestatieladder van SKAO. De scope van deze CO₂-emissie inventaris is gedefinieerd als scope 1 en 2 volgens de CO₂-Prestatieladder. Dat betekent dat, in afwijking van ISO 14064-1, personal cars for business travel en business travel (air and public transport) worden gerekend tot scope 2.

De CO₂-emissie is gerapporteerd in het rapport:
'Conclusion Emissie Inventaris 2017 volgens ISO 14064-1, Versie 1.0 26 juli 2018'

De CO₂-emissie over het jaar 2017 is:
- Scope 1 en 2 totaal: 6.111 ton CO₂

De beoordeling was gericht op het verifiëren van de CO₂-emissies van Conclusion B.V. bepaald overeenkomstig de eisen uit het GHG-protocol, ISO 14064-1 en de CO₂-Prestatieladder met een "beperkte mate van zekerheid". De verificatie van de CO₂-emissies is uitgevoerd conform de ISO 14064-3.

Conclusie

De emissie inventaris voldoet aan de vereisten volgens hoofdstuk 7.3.1 van ISO 14064-1. Op grond van onze beoordelingswerkzaamheden is ons niet gebleken, dat de CO₂-emissies gerapporteerd in 'Conclusion Emissie Inventaris 2017 volgens ISO 14064-1, Versie 1.0, 26 juli 2018' van Conclusion B.V. conform de vereiste materialiteit niet juist zijn weergegeven.

Barendrecht, 8 augustus 2018

DNV GL Business Assurance B.V.

J.P.M. Janssen-Mommen
Verificateur

H.F. Groothuis
Management Representative